

Fingrid Oyj:n Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Mäntsälän kunnan lausunto YVA-selostuksesta

Mäntsälän kunta lausuu seuraavaa Fingrid Oy:n 400 kilovoltin voimajohdon Hausjärvi-Anttila osuuden ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja linjausvaihtoehdoista.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on kattavasti laadittu ja helposti saavutettavissa. Hankkeessa on toimittu YVA-menettelyn mukaisesti. Kriittikinä todettakoon, että YVA-selostuksen nähtävillä oloaikaa ja palautusten jättämispäivää olisi ollut aiheellista suoraan pidentää heinäkuun takia.

Hankkeen toteuttamisen välttämättömyys on avattu selostuksessa. Tästä syystä hankkeen toteuttamatta jättämistä ei tarkasteltu ja kaikki vaihtoehdot on esitetty alustavasti toteuttamiskelpoisina. Mäntsälän osalta reittivaihtoehtojen pituudet vaihtelevat VE 1:n 13,2 kilometrin ja VE 5:n 30 kilometrin välillä. VE 1–4-linjojen välillä ei kuitenkaan ole kokonaispituudessa merkittävää eroa. VE 5 sen sijaan on selvästi pisin ratkaisu niin Mäntsälässä kuin kokonaismatkallakin. Lopullinen voimajohto tulee olemaan pitkäikäinen ja huomattava rakenteellinen muutos suunnittelualueen nykytilaan verraten. Voimalinja vaikuttaa väistämättä sen varrella olevien alueiden maankäyttöön niin asutuksen, luonnon kuin muidenkin arvojen kannalta.

Hankkeeseen liittyy epävarmuustekijöitä erilaisten arvojen osalta. Yksi suurimmista epäselvyyksistä on tulevan voimajohdon lopullinen tarve joko yksittäisen 400 kilovoltin pylväsratkaisun tai 2 x 400 kilovoltin yhteispylvään välillä. Vaikutuksia on arvioitu selostuksen ja yleisötapahtuman mukaisesti suurimman haittatekijän näkökulmasta. Mäntsälä näkee että johtolinja toteutuessaan tulee toteuttaa yhteispylväsratkaisuna, jotta se palvelee tulevaisuudessa kasvavia sähkönsiirtotarpeita. Jo nyt on vireillä muun muassa datakeskushankkeita ja uusiutuvan sähköntuotannon hankkeita, myös Mäntsälän alueella, jotka tarvitsevat paljon sähkönsiirtokapasiteettia. Jos johtolinja toteutetaan vain yhtenä 400 kilovoltin linjana ilman yhteispylväsratkaisua, on tulevaisuudessa iso riski ja todennäköisyys, että linjan viereen tullaankin myöhemmin rakentamaan vielä toinen sähkölinja.

Arviointiohjelmasta jätettyjen palautteiden määrä ja näiden laadukkuus viittaavat siihen, että myös arviointiselostukseen tullaan jättämään huomattava määrä palautteita. Monissa selostuksen kohdissa on korostettu paikallisia haitallisia vaikutuksia, joilla voi olla merkittävä vaikutus yksittäisiin maanomistajiin tai alueiden käyttäjiin. Reittivaihtoehtoja tarkastellaan kuitenkin kokonaisvaikutusten kannalta, jolloin paikallisesti suuret vaikutukset lieventyvät kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Hankkeen laajuuden vuoksi yksityiset palautteenantajat ovatkin tärkeässä asemassa, jotta vaihtoehtoja voidaan arvioida käytännön vaikutusten tasolla.

VE 1:n suuret kielteiset vaikutukset asutukseen sekä Ohkolan kylän alueella että Hyökännummen alueella ovat huomattavat. Hyökännummen asemakaavoitetun alueen laajentaminen heikentyy myös selvästi reittivaihtoehdon toteutuessa. Uusi johtokäytävä ei sovellu Ohkolan kulttuuriympäristön alueelle maisemaa rikkovana rakenteena.

VE 2- ja VE 4-linjojen välillä E-G on selvityksen karttaliitteiden perusteella vähäisiä ja kohtalaisia haittoja sekä Suurtenmäenniityn metsän kohdalla suuri paikallinen kielteinen vaikutus. Suurtenmäenniityn metsän sivuamisen mahdollisuutta tulisi tarkastella, mikäli kyseiseen johtoreittiin päädytään. VE 3:lla on selvästi enemmän suuria kielteisiä vaikutuksia mukaan lukien kyläalueen asutusta, uhanalaisia metsiä ja luontoarvoja.

VE 5:ssä linja rikkoo avointa peltolaaksomaisemaa ja sijoittuu asutuksen läheisyyteen uudessa johtokäytävässä Kalliomäestä linjan M-kohtaa lähestyttäessä. Selostuksessa on otettu kattavasti huomioon

VE 5:ssä on suuria maankäytöllisiä haasteita Kapulin asemakaavoitetun yritysalueella ja Hirvihaaran läheisyydessä. Lukkokesken luonnonarvoihin on kiinnitetty selostuksessa huomiota ohjelmavaiheen jälkeen. VE 5:n Invalidinkylä-Ohvonmäki voimajohto-osuus sijoittuu Hirvihaaran kulttuuriympäristön ydinalueella ja sivuaa Hirvihaaran kartanon aluetta puutarhoineen ja jokialueineen. Kulttuuriympäristö ja kartano on kuvailtu selostuksessa, mutta niitä ei ole merkitty vaikutukset kartalla -liitteeseen. Kerava-Lahti radan lisäraidesuunnitelma voi muodostua haastavaksi tulevaisuudessa, mikäli voimajohto rajaisi sen toteutumista. VE 5:ssä johtoalueella sijaitsevan asuinrakennuksen lunastustoimenpiteet ja reitin läheisyys asutukseen ovat erittäin rajoittavia tekijöitä.

VE 2A, VE 3A, VE 4A ja VE 5A lävistävät Ohkolassa kulttuurihistoriallisesti arvokasta kyläaluetta ja jokimaisemaa olemassa olevan pienemmän voimajohdon rinnalla. A-vaihtoehtojen kohdalla on myös asutusta hyvin lähellä uutta voimalinjaa. A-vaihtoehtoissa pylvästyypin epävarmuus korostuu, mikäli pahimmassa tapauksessa aluetta halkoisi lähitulevaisuudessa kolme erillistä eri aikoina rakennettua voimalinjaa. Ohkolanjoen joenvarren ja Hakkarinjoen muuttuminen täysin puuttomaksi ei ole toivottavaa vaihtoehdossa.

Kaikki vaihtoehdot muodostavat olemassa olevalle asutukselle häiriötä, eikä mikään reittivaihtoehto ole tässä suhteessa toivottava ratkaisu. Lopullinen voimajohtolinja tulee kuitenkin sijoittaa siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa sekä lomarakennuksille että pysyville asuinrakennuksille.

Vaihtoehtoista VE 2B ja 4B ovat Mäntsälän kunnan asutuksen, maankäytön, luontoarvojen ja maisemien kannalta toimivimmat ratkaisut. VE 4B edellyttää toki eniten uutta maastokäytävää vaihtoehtojen välillä, mutta selostuksen mukaan vaihteluväli ei ole suuri. Ratkaisu kuitenkin voi mahdollistaa epävarman pylväsratkaisun ja mahdollisen sivuavan voimajohdon paremmin kuin muut vaihtoehdot. VE 2B:n ja 4B:n vaikutukset metsänomistajiin ja luontoarvoihin yhtenäisellä ja laajalla metsäalueella ovat kuitenkin asioita, jotka tulee huomioida tarkasti jatkosuunnittelun yhteydessä. Ali-Ollilasta Reiliininmäelle sijoittuva asutusalue tulee huomioida tarkasti ja pyrkiä vähentämään voimajohdon asuinviihtyvyyttä heikentäviä vaikutuksia teknisillä ratkaisuilla. VE 1 ja VE 5 A ja B ovat Mäntsälän kunnan maankäytön, asutuksen, luontoarvojen ja maisemien kannalta huonoimmat vaihtoehdot.